

Opieka nad pacjentem ze stwardnieniem rozsianym : zestawienie bibliograficzne w wyborze

Wybór i opracowanie Ewa Lewicka

Kielce : Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka, 2017

Wydawnictwa zwarte

1. Bartosik-Psujek, Halina: Stwardnienie rozsiane i inne choroby demielinizacyjne. W: Terapia w chorobach układu nerwowego / red. nauk. Wojciech Kozubski . - Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2016 . - S. 167- 194
Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach. Filia Staszów - sygn. 41607
Czytelnia
2. Blackstone, Margaret : Stwardnienie rozsiane : przyczyny choroby, objawy, metody leczenia : poradnik dla chorych i ich rodzin. - Warszawa : Klub dla Ciebie - Bauer-Weltbild Media, 2007. - 310 s. : il. ; 22 cm. - Bibliogr. s. 301. Indeks
Stwardnienie rozsiane-wydawnictwa popularne.
Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Kielcach - Czytelnia Ogólna - tylko na miejscu, Wypożyczalnia-magazyn
3. Czaja, Ewa : Pacjentka ze stwardnieniem rozsianym. W: Modele opieki pielęgniarskiej nad chorym dorosłym : podręcznik dla studiów medycznych / red. nauk. Maria Kózka, Lucyna Płaszewska-Żywko ; [aut. Iwona Bodys-Cupak et al.]. - Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2010. – S. 138-141
Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach - sygn. 253035 Wypożyczalnia
Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach - sygn.253034/czyt.61 Czytelnia
4. Grodecka, Joanna : Stwardnienie rozsiane : problemy i adaptacja chorego do zmieniających się warunków życiowych. - Legnica : Wyższa Szkoła Medyczna w Legnicy, 2013. – (Prace Magisterskie - Wyższa Szkoła Medyczna w Legnicy) ACADEMICA – dostęp w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Kielcach i w Bibliotece Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach
5. Jasińska, Joanna : Stwardnienie rozsiane (SM) : poradnik chorego i terapeuty / Olsztyńska Szkoła Wyższa im. J. Rusieckiego, Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem w Olsztynie. - Olsztyn : Olsztyńska Szkoła Wyższa im. J. Rusieckiego, 2008. - 91 s. : il. ; 24 cm. - Bibliogr. s. 90-91
Stwardnienie rozsiane.
Stwardnienie rozsiane -- leczenie.
Stwardnienie rozsiane -- pacjenci -- rehabilitacja.
Biblioteka Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach - Wolny dostęp-zwarte-1 p.
6. Lindsay Kenneth W., Bone Ian, Fuller Geraint : Neurologia i neurochirurgia. - Wrocław: Elsevier Urban & Partner, 2013 . - S. 520 – 528 : Wieloogniskowe choroby układu nerwowego i ich leczenie
Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach. Filia Starachowice - sygn. 41102
Czytelnia

7. Losy Jacek, Wilkiewicz Maria : Choroby demielizacyjne. Stwardnienie rozsiane. W: Pielęgniarstwo neurologiczne / red. nauk. części pielęgniarstwa: Krystyna Jaracz, części klinicznej: Wojciech Kozubski ; [autorzy Kazimiera Adamczyk et al.]. Wyd. 1 - 2 dodr. - Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2015. – S. 249-264
Zawiera: Postawy kliniczne chorób demielizacyjnych – stwardnienie rozsiane.
Diagnoza pielęgniarstwa i plan opieki nad chorym ze stwardnieniem rozsianym.
Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach - sygn. 255397 255396
Wypożyczalnia
8. Ochojska Danuta : Stwardnienie rozsiane i rodzina: psychologiczna analiza sytuacji w rodzinach osób dorosłych chorych na stwardnienie rozsiane. - Rzeszów: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej, 2000. -187 s. - : rys., tab. ; 21 cm
Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach - sygn. 232773 Wypożyczalnia
9. Problemy rehabilitacji w stwardnieniu rozsianym = Problems of rehabilitation in multiple sclerosis / pod red. Józefa Opary ; Akademia Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach. - Katowice : Wydawnictwo Akademii Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki, 2013. - 321 s. ; 24 cm. - Bibliogr. przy rozdz. Stwardnienie rozsiane -- fizjoterapia.
Biblioteka Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach - Wolny dostęp-zwarte-1 p.
10. Psychologiczne aspekty stwardnienia rozsianego / pod red. Andrzeja Potemkowskiego ; [aut.: Halina Bartosik-Psujek et al.]. - Poznań : Termedia Wydawnictwa Medyczne, cop. 2010. - 146 s. : il. ; 24 cm. - Bibliogr. przy rozdz. Stwardnienie rozsiane -- aspekt psychologiczny.
Biblioteka Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach - Magazyn-parter, Wolny dostęp-zwarte-1 p.
11. Rehabilitacja w stwardnieniu rozsianym / redakcja naukowa Andrzej Kwolek. - Rzeszów : Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2015. - 206, [1] s. : il. kolor. ; 24 cm. - Bibliogr. przy rozdz.
Biblioteka Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach - Wolny dostęp-zwarte-1 p.
12. Selmaj, Krzysztof : Stwardnienie rozsiane. - Poznań : Termedia Wydawnictwo Medyczne, cop. 2006. - 276 s. : il. kolor. ; 25 cm. - Bibliogr. przy rozdz. Stwardnienie rozsiane -- podręczniki.
Stwardnienie rozsiane -- diagnostyka -- podręczniki.
Stwardnienie rozsiane -- leczenie -- podręczniki.
Biblioteka Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach - Wolny dostęp-zwarte-1 p.
13. Sowa, Karolina : Wpływ czynników społecznych i demograficznych na stan kliniczny i stopień nasilenia zespołu przewlekłego zmęczenia u chorych na stwardnienie rozsiane = Influence of social and demographic factors on clinical status and severity of chronic fatigue syndrome in patients with multiple sclerosis / Karolina Sowa, Joanna Glista, Teresa Pop, Natalia Gdańska, Marzena Adamczyk, Wojciech Rusek, Jolanta Adamek. W: Zdrowie Publiczne. - Vol. 122, Nr 3(2012), s. 256-260

Biblioteka Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach - Wolny dostęp-
czasopisma-2 p.

14. Stwardnienie rozsiane / Chris H. Polman [et al.] ; red. nauk. tł. Jerzy Kotowicz ; tł. z jęz. ang. Sławomir Kaczorowski. - Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, cop. 2011. - XIV, 190 s., [1] k. tabl. ; 21 cm. Indeks
Stwardnienie rozsiane -- leczenie -- poradniki.
Biblioteka Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach - Wolny dostęp-zwarte-1 p.
Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Kielcach - Wypożyczalnia-wolny dostęp
15. Stwardnienie rozsiane / red. nauk. Jacek Losy ; [aut. Halina Bartosik-Psujek et al.]. Lublin : Wydawnictwo Czelej, 2013. - XIII, [1], 230 s. : il. (w tym kolor.) ; 30 cm
Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach - sygn. 253162 A Wypożyczalnia
Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Kielcach - Wypożyczalnia-wolny dostęp,
Czytelnia Ogólna - tylko na miejscu
16. Szeska, Dominika : Opieka pielęgniarska nad pacjentem ze stwardnieniem rozsianym : praca magisterska / Wyższa Szkoła Medyczna w Legnicy. Wydział Pielęgniarstwa. - Legnica : [wydawca nieznany], 2017. - 57 kart : ilustracja, wykresy ; 31 cm. - Bibliografia, netografia na kartach 53-55
Warszawa – Biblioteka Narodowa - Nie podlega zamówieniu drogą elektroniczną w Magazyn Książek (w opracowaniu)
17. Ślusarz Robert, Królikowska Agnieszka : Stwardnienie rozsiane. Obraz kliniczny. Postępowanie. W: Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej / redakcja naukowa Kornelia Kędziora-Kornatowska, Marta Muszalić, Edyta Skolmowska ; [autorzy Monika Biercewicz i 30 pozostałych]. Wyd. 1 - 1 dodr. - Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2015. – S. 72-73
Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach - sygn. 255401 255400
Wypożyczalnia
18. Wiszniewska Małgorzata, Źdanowicz Anna : Udział pielęgniarki w leczeniu immunomodulacyjnym i wspomagającym pacjentów ze stwardnieniem rozsianym : porady dla pielęgniarek, pacjentów i opiekunów. - Piła : Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im Stanisława Staszica, 2009. - 77 s. : il. ; 21 cm
Biblioteka Główna Politechniki Świętokrzyskiej - BG - wolny dostęp

Wydawnictwa ciągłe

19. Banachowski, Maciej : Gościnna szkoła : otwarto centrum integracji. W: Gazeta Wyborcza Kielce. - 2004, 08.01, s. 3
Tematyka: Niepełnosprawni - Kielce ; Stowarzyszenie Chorych na Stwardnienie Rozsiane - Kielce ; Kielce - niepełnosprawni ; Kielce - Stowarzyszenie Chorych na Stwardnienie Rozsiane.
Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach – Czytelnia
20. Bartosik-Psujek, Halina : Aktualne zasady terapii stwardnienia rozsianego / Uniwersytet Medyczny w Lublinie. II Wydział Lekarski z Oddziałem

Anglojęzycznym. Katedra i Klinika Neurologii. W: Aktualności Neurologiczne (Warszawa). - Vol. 9, nr 2 (2009), s. 126-131
ACADEMICA – dostęp w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Kielcach i w Bibliotece Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach

21. Drewniak Anna, Śliwka Agnieszka : Ocena jakości życia oraz stanu funkcjonalnego chorych na stwardnienie rozsiane = The assessment of the quality of life and functional status of multiple sclerosis patients. W: Rehabilitacja Medyczna. - 2013/17 (2), s. 11-17 ; dostęp online: <https://rehmed.pl/resources/html/article/details?id=136090> [PDF w jęz. ang.]
Wstęp: Stwardnienie rozsiane jest przewlekłą chorobą demielinizacyjną ośrodkowego układu nerwowego. Na stan funkcjonalny i psychiczny chorego wpływają takie czynniki jak: postać stwardnienia rozsianego, czas od diagnozy, wsparcie ze strony rodziny oraz wiele innych indywidualnych cech. Postępujący i długotrwały charakter choroby prowadzi z czasem do obniżenia jakości życia pacjentów oraz stopniowego pogarszania się ich stanu funkcjonalnego. Cel pracy: Ocena jakości życia pacjentów ze stwardnieniem rozsianym oraz określenie zależności pomiędzy jakością życia a: postacią stwardnienia rozsianego, czasem trwania choroby oraz sprawnością funkcjonalną, a także porównanie kwestionariuszy do oceny jakości życia u chorych na stwardnienie rozsiane. Materiał i metody: W badaniu wzięło udział 35 pacjentów z potwierdzoną diagnozą stwardnienia rozsianego. Jakość życia oceniana była za pomocą kwestionariusza SF-36 oraz MSIS-29. Oceniano także sprawność funkcjonalną pacjentów testem Timed Up&Go, na skali DeSouza oraz na 4-etapowej skali równowagi. Wyniki: Średnie wyniki wszystkich podskal kwestionariusza SF-36 w badanej grupie osiągnęły wartości poniżej normy. Odnotowano silne dodatnie korelacje pomiędzy wynikami Physical Functioning (Aktywność fizyczna i jej ograniczenia spowodowane stanem zdrowia), Role Physical (Ograniczenia w pełnieniu ról społecznych z powodu problemów w funkcjonowaniu fizycznym) i Physical Summary Component (PSC), a rezultatami 4-etapowej skali równowagi oraz skali De Souza, a także silną ujemną korelację pomiędzy PF, RP PSC, a wynikami testu Timed Up&Go. Wraz z wydłużaniem się czasu trwania choroby znamienne obniżały się wyniki na podskalach PF oraz PSC. Wnioski: 1. Dłuższy czas trwania choroby oraz gorsza sprawność funkcjonalna, wpływa na obniżenie poziomu jakości życia pacjentów ze stwardnieniem rozsianym. Należy spodziewać się, że ta grupa docelowa wymagała będzie szczególnego wsparcia ze strony formalnych i nieformalnych opiekunów oraz instytucji opieki zdrowotnej. 2. Silna korelacja pomiędzy wynikami uzyskanymi u chorych na stwardnienie rozsiane w kwestionariuszu SF-36 oraz MSIS-29, sugeruje, że stosowanie ich zamiennie do oceny niektórych obszarów jakości życia może być uzasadnione.
22. Flis, Dorota : Współpraca pielęgniarki z rodziną pacjenta chorego na stwardnienie rozsiane jako ważny element terapii=Cooperation of a nurse with multiple sclerosis patient's family as an important component of therapy. W: Pielęgniarstwo Neurologiczne i Neurochirurgiczne 2013: 2 (5) s. 228-231, il., bibliogr. 4 poz., sum. ; dostęp online: <http://www.jnnn.pl/index.php/neurological-and-neurosurgical/article/view/33/31> [Pobierz plik PDF]
Sygnatura GBL: [313.926](#)
Deskryptory główne:
[Stwardnienie rozsiane - pielęgniarstwo](#)

[Relacje pielęgniarka-pacjent](#)

[Relacje personel medyczny-rodzina](#)

Deskryptory pomocnicze:

[Stwardnienie rozsiane - leczenie](#)

[Stwardnienie rozsiane - psychologia](#)

[Opieka nad pacjentem](#)

[Współpraca pacjenta](#)

Streszczenie polskie: Stwardnienie rozsiane (sclerosis multiplex - SM) zaliczane jest do chorób chronicznych. Pierwsze objawy kliniczne dotyczą ludzi młodych i powodują, że zarówno chory, jak i osoby z najbliższego otoczenia (rodzina, partnerzy życiowi) muszą liczyć się z trwającymi do końca życia ograniczeniami o różnym nasileniu, często zmianą planów życiowych i zawodowych. Celem niniejszej pracy jest omówienie ogólnych założeń współpracy pielęgniarki z rodziną pacjenta chorego na stwardnienie rozsiane. Autorka na podstawie przeglądu piśmiennictwa, a przede wszystkim doświadczenia własnego, przedstawia cele i modele kompleksowej opieki nad pacjentem z SM z uwzględnieniem zastosowanej terapii. Omawia rolę pielęgniarki w procesie terapii chorych z SM, jak również zagadnienia związane z koordynowaniem opieki nad chorym z SM. W podsumowaniu autorka stwierdza, że pielęgniarki specjalizujące się w SM, w większości krajów europejskich odgrywają kluczową rolę w opiece nad pacjentami chorymi na SM. Stanowią one niezbędne ogniwo w procesie terapii SM. Planują zakres opieki i koordynują jego realizację. Pomagają w dostępie do leczenia, promują prawa pacjenta. Większość pielęgniarek odczuwa potrzebę doksztalcania się i zgłasza konieczność tworzenia nowych form kształcenia dających określone kompetencje zawodowe i kwalifikacje.

23. Głowacka Mariola, Kalinowska Agnieszka : Kształtowanie pielęgniarskich umiejętności zawodowych z wykorzystaniem metody procesu pielęgnowania oraz diagnoz i interwencji pielęgniarskich według ICNP zorientowanych na pacjentkę ze stwardnieniem rozsianym= Shaping nursing professional skills with the use of the method of nursing process as well as diagnoses and nursing interventions according to ICNP oriented on the female patient with multiple sclerosis. W: Pielęgniarstwo Neurologiczne i Neurochirurgiczne. - 2015: 4 (2) s.76-84, tab., bibliogr. 15 poz., streszcz. ; dostęp online: <http://www.jnnn.pl/index.php/neurological-and-neurosurgical/article/view/101/82> [Pobierz plik PDF]

Sygnatura GBL: [313.926](#)

Deskryptory główne:

[Stwardnienie rozsiane - pielęgniarstwo](#)

[Opieka pielęgniarska](#)

[Diagnoza pielęgniarska](#)

[Plan opieki nad pacjentem](#)

[Pielęgniarstwo holistyczne](#)

Deskryptory pomocnicze:

- [Czynności życia codziennego](#)
- [Stwardnienie rozsiane - patofizjologia](#)
- [Stwardnienie rozsiane - powikłania](#)
- [Stwardnienie rozsiane - diagnostyka](#)
- [Międzynarodowa Rada Pielęgniarska](#)
- [Opieka nad pacjentem](#)

Streszczenie polskie: Wstęp. W osiąganiu efektów kształcenia przez pielęgniarkę, w trakcie kształcenia przed- i podyplomowego, przydatne jest stosowanie metody

analizy przypadków z wykorzystaniem Międzynarodowej Klasyfikacji Praktyki Pielęgniarskiej (ICNP - International Classification for Nursing Practice) lub tradycyjnego modelu procesu pielęgnowania. Opis przypadku. Pacjentka w stanie ogólnym dobrym, z nadwagą. Odżywiana drogą doustną, wykazuje prawidłowy odruch połykania. Występują zaburzenia łaknienia. Okresowo występują zaparcia oraz zaleganie moczu. Pacjentka wykazuje zwiększone ryzyko zakażenia dróg moczowych ze względu na samocewnikowanie. Sprawność fizyczna ograniczona z powodu niedowładu kończyny dolnej prawej. Równowaga ciała zaburzona. Pacjentka porusza się z pomocą jednej osoby. Korzysta ze środków pomocniczych w celu przemieszczania się. W skali Barthel pacjentka uzyskała 50 pkt. co wykazuje, że potrzebuje pomocy w wykonywaniu codziennych czynności. Dyskusja. U pacjentki ze stwardnieniem rozsianym wystąpiły problemy pielęgnacyjne, a w szczególności: ograniczenie wydolności w zakresie samoopieki i samopielęgnacji, trudności w wykonywaniu codziennych czynności, trudności w komunikowaniu się, zaleganie moczu w pęcherzu moczowym, zaparcia, możliwość wystąpienia przykurczów, możliwość wystąpienia zaburzeń odżywiania, dyskomfort spowodowany wzmożoną potliwością, obniżony nastrój, bóle kostno-stawowe. Wnioski. Wskazując diagnozy i interwencje ICNP w procesie pielęgnowania potwierdzono, że opieka pielęgniarska nad pacjentką z SM opiera się na holistycznym podejściu do chorej.

24. Hawker, Kathleen : Postępujące stwardnienie rozsiane : obraz kliniczny i postępowanie. W: Neurologia po Dyplomie. - T. 8, nr 2 (2013), s. 16-23
ACADEMICA – dostęp w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Kielcach i w Bibliotece Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach
25. Jakość życia chorych na stwardnienie rozsiane - związek z cechami klinicznymi choroby, zespołem zmęczenia i objawami depresyjnymi=Quality of life in multiple sclerosis - association with clinical features, fatigue and depressive syndrome / Łabuz-Roszak Beata, Kubicka-Baczyk Katarzyna, Pierzchała Krystyna, Horyniecki Maciej, Machowska-Majchrzak Agnieszka, Augustyńska-Mutryn Daria, Kosałka Konrad, Michalski Krzysztof, Pyszak Dominika, Wach Joanna. W: Psychiatria Polska. - 2013: 47 (3) s.433-442, tab., bibliogr. 41 poz.

Sygnatura GBL: 305.130

Deskryptory główne:

- [Stwardnienie rozsiane - psychologia](#)
- [Jakość życia](#)

Deskryptory pomocnicze:

- [Stwardnienie rozsiane - leczenie](#)
- [Stwardnienie rozsiane - powikłania](#)
- [Depresja - etiopatogeneza](#)
- [Depresja - leczenie](#)
- [Zmęczenie - etiopatogeneza](#)
- [Zmęczenie - leczenie](#)
- [Samooceńca diagnostyczna](#)
- [Stwardnienie rozsiane przewlekłe postępujące](#)
- [Stwardnienie rozsiane nawracająco-zwalniające](#)
- [Czynniki wieku](#)
- [Zaburzenia ruchowe](#)

ACADEMICA – dostęp w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Kielcach i w Bibliotece Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach

26. Jewczak, Barbara : Postępowanie z chorym na stwardnienie rozsiane w opiece domowej - studium przypadku=Treatment of patients with multiple sclerosis in home care - a case study. W: Pielęgniarstwo Neurologiczne i Neurochirurgiczne. - 2013: 2 (5) s.216-222, bibliogr. 15 poz., sum. ; dostęp online: <http://www.jnnn.pl/index.php/neurological-and-neurosurgical/article/view/31/29> [Pobierz plik PDF]

Sygnatura GBL: [313.926](#)

Deskryptory główne:

- [Stwardnienie rozsiane - pielęgniarstwo](#)
- [Opieka nad pacjentem](#)

Deskryptory pomocnicze:

- [Opieka pielęgnacyjna domowa](#)
- [Opieka pielęgnarska](#)
- [Plan opieki nad pacjentem](#)
- [Stwardnienie rozsiane - rehabilitacja](#)
- [Edukacja pacjenta](#)

Streszczenie polskie: Wprowadzenie. Stwardnienie rozsiane (sclerosis multiplex - SM) jest chorobą układu nerwowego. Stwarza niejednokrotnie trudności w zdiagnozowaniu, co sprawia, że wykrycie choroby we wczesnym stadium jej rozwoju jest trudne bez specjalistycznych badań. Tym bardziej, że chorują na nią ludzie młodzi. Badania wykazują także, że SM występuje (jednak rzadko) u dzieci jak również u osób powyżej 60. roku życia. Przebieg kliniczny stwardnienia rozsianego jest różny, a leczenie skomplikowane ze względu na postępujący proces chorobowy. W konsekwencji u chorego występują różnorodne problemy dotyczące wszystkich sfer jakości życia. Prezentacja przypadku. Studium przypadku dotyczy sześćdziesięcioletniego mężczyzny z rozpoznaniem stwardnienia rozsianego, chorującego na schorzenie od 2001 r., poruszającego się na wózku inwalidzkim, uzależnionego od pomocy osób innych, podlegającego środowiskowej opiece domowej. W pracy przedstawiono wybrane indywidualne problemy i potrzeby występujące u chorego z propozycją działań sprawowanych przez profesjonalistów (pielęgniarka, rehabilitant, opiekun, psycholog, terapeuta, lekarz) oraz najbliższą rodzinę. Dyskusja. Rola opiekuna sprawującego opiekę nad chorym ze stwardnieniem rozsianym w warunkach domowych nie jest łatwa. Osoba ta praktycznie całodobowo musi zajmować się chorym, co często doprowadza do złego samopoczucia i zmęczenia. Wydłużająca się w czasie opieka, doprowadzić może do wystąpienia u opiekuna zaburzeń w zakresie zdrowia psychicznego (głównie związanego z nastrojem i przemęczeniem), wymagających niejednokrotnie pomocy specjalistów.

27. Kleniewska Aneta, Lewańska Magdalena, Walusiak-Skorupa Jolanta : Dobre praktyki w opiece profilaktycznej: opieka profilaktyczna i problemy związane z aktywizacją zawodową osób niepełnosprawnych ze stwardnieniem rozsianym=Good practice in prophylactic care: prophylactic care and professional activation of employees with multiple sclerosis. W: Medycyna Pracy. - 2012: 63 (6) s.667-675, tab., bibliogr. 34 poz., sum.

Sygnatura GBL: [301.901](#)

Deskryptory główne:

- [Ocena zdolności do pracy](#)

- [Inwalidzi - rehabilitacja](#)
- [Stwardnienie rozsiane - chemia](#)
- [Rehabilitacja zawodowa](#)

Deskryptory pomocnicze:

- [Stwardnienie rozsiane - epidemiologia](#)
- [Stwardnienie rozsiane - powikłania](#)
- [Pion profilaktyczny](#)
- [Pion medycyny pracy](#)

Streszczenie polskie: Stwardnienie rozsiane (sclerosis multiplex - SM) jest przewlekłą chorobą zapalną, której istotą jest wieloogniskowe uszkodzenie układu nerwowego. Jest to najczęstsza choroba wśród pierwotnych chorób ośrodkowego układu nerwowego. Ujawnia się ona najczęściej u osób w wieku 20-40 lat, co stawia ją na pierwszym miejscu wśród chorób neurologicznych powodujących inwalidztwo u ludzi młodych i w średnim wieku. Trzecia i czwarta dekada życia to okres największej aktywności zawodowej, więc postępujące upośledzenie wielu funkcji układu nerwowego stanowi nie tylko problem medyczny, ale również społeczny i ekonomiczny. Orzekanie o zdolności do pracy chorych na stwardnienie rozsiane wiąże się z wieloma wątpliwościami orzecznymi, stąd istnieje konieczność podejmowania działań edukacyjnych skierowanych do lekarzy służby medycyny pracy, ponieważ jedynie odpowiednia wiedza o tej jednostce chorobowej może uchronić przed podejmowaniem niewłaściwych decyzji orzeczniczych.

ACADEMICA – dostęp w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Kielcach i w Bibliotece Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach

28. Lorencowicz Regina, Jasik Józef, Komar Emilia, Przychodzka Elżbieta : Wpływ wsparcia społecznego dla jakości codziennego funkcjonowania osoby chorej na stwardnienie rozsiane=The effect of social support on the quality of everyday functioning of patients with multiple sclerosis. W: Pielęgniarstwo Neurologiczne i Neurochirurgiczne. 2013: 2 (5) s.205-215, il., tab., bibliogr. 21 poz., sum. ; dostęp online: <http://www.jnnn.pl/index.php/neurological-and-neurosurgical/article/view/30/28> [Pobierz plik PDF]

Sygnatura GBL: [313.926](#)

Deskryptory główne:

- [Stwardnienie rozsiane - psychologia](#)
- [Wsparcie społeczne](#)
- [Czynności życia codziennego](#)

Deskryptory pomocnicze:

- [Sprawności motoryczne](#)
- [Sprawność fizyczna](#)
- [Jakość życia](#)
- [Stwardnienie rozsiane - pielęgniarstwo](#)
- [Kwestionariusze](#)
- [Samocena-psychologia](#)
- [Wiedza o zdrowiu](#)

Streszczenie polskie: Wprowadzenie. SM powoduje postępującą niepełnosprawność, która powoduje zaburzenia w codziennym funkcjonowaniu. Ważne jest wsparcie społeczne, które umożliwia wypracowanie optymalnego sposobu realizacji zmodyfikowanych w wyniku choroby celów życiowych. Wypracowane dzięki udzielonemu wsparciu rozwiązania powinny umożliwić pacjentowi osiągnięcie

sukcesu w rzeczywistości zdeterminowanej przez chorobę. Cel. Analiza wpływu poszczególnych elementów wsparcia społecznego na jakość codziennego funkcjonowania osoby chorej na SM. Materiał i metody. Badania zostały przeprowadzone w SPSK4 w Lublinie w Klinice Neurologii i wśród osób chorych na SM przebywających w środowisku domowym oraz w Krajowym Ośrodku Mieszkalno-Rehabilitacyjnym dla Osób z SM w Dąbku. Badaniami objęto 106 chorych z rozpoznaniem SM. Średnia wieku badanych wynosiła 45,51 $\pm$ 11,34 lata. Średni czas trwania choroby wynosił 14,25 $\pm$ 10,25 lat. W celu zbadania wpływu stwardnienia rozsianego na wydolność funkcjonalną badanych posłużono się testem MSIS-29. Do oceny zakresu i rodzaju oczekiwanego wsparcia społecznego wykorzystano Skalę Zapotrzebowania na Wsparcie Społeczne. W analizie statystycznej wykorzystano współczynnik korelacji Pearsona oraz test niezależności Chi2. Przyjęto poziom istotności p 0,05. Wyniki. Badania wykazały, że choroba obniża jakość funkcjonowania chorych z SM. Średnia siła oddziaływania choroby na jakość funkcjonowania jednostki w badanej populacji wyniosła 54,03 proc. (78,34 pkt. na 145 pkt. możliwe)...

29. Ocena wsparcia społecznego pacjentów ze stwardnieniem rozsianym=The assessment of social support provided for multiple sclerosis patients / Grochans Elżbieta, Wieder-Huszla Sylwia, Jurczak Anna, Stanisławska Marzanna, Augustyniuk Katarzyna, Januzik Karolina

Problemy Higieny i Epidemiologii : organ Polskiego Towarzystwa Higienicznego. - 2008: 89 (3) s. 419-422, il., tab., bibliogr. 13 poz., sum.

Sygnatura GBL: [313.880](#)

Deskryptory główne:

- [Stwardnienie rozsiane](#)
- [Wsparcie społeczne](#)

Deskryptory pomocnicze:

- [Czynności życia codziennego](#)
- [Kwestionariusze](#)
- [Wiedza o zdrowiu](#)
- [Samoopieka](#)
- [Stwardnienie rozsiane - psychologia](#)

Streszczenie polskie: Wprowadzenie. Stwardnienie rozsiane stopniowo ogranicza wydolność i sprawność fizyczną chorych oraz wymusza ograniczenie dotychczas pełnionych ról społecznych. Dlatego bardzo ważnym elementem diagnozy pielęgniarstwa jest ocena poziomu wsparcia społecznego. Cel pracy. Ocena wsparcia społecznego pacjentów ze stwardnieniem rozsianym - w zależności od stopnia sprawności w zakresie wykonywania czynności dnia codziennego. Materiał i metoda. Badaniem objęto 71 pacjentów ze stwardnieniem rozsianym hospitalizowanych w Klinice Neurologii PAM oraz pacjentów Przychodni Przyklinicznej SPSK Nr 1 PAM w Szczecinie w okresie od października 2006 r. do lutego 2007 r. Zastosowano metodę sondażu diagnostycznego. Do zebrania danych wykorzystano Skalę Wsparcia Społecznego (SWS) oraz skalę Barthel. Wyniki. Stwierdzono, że 44 proc. ogółu przebadanych pacjentów uzyskało wysoki poziom wsparcia społecznego, 32 proc. średnio wysoki, 23 proc. średnio niski, 1 proc. niski. Wśród chorych w stanie lekkim 34 proc. uzyskało wysoki poziom wsparcia, średnio wysoki - 15 proc., średnio niski - 13 proc.; w stanie średnio ciężkim wysoki - 10 proc., 13 proc. - średnio wysoki, 8 proc. - średnio niski, 1 proc. - niski; w stanie bardzo ciężkim 3 proc. - średnio wysoki i średnio niski poziom wsparcia społecznego. Wnioski. 1. Wysoki poziom wsparcia

społecznego, w tym wiedza na temat choroby, wpływa na wzrost samoopieki badanych. 2. Wysoki poziom wsparcia społecznego ułatwia codzienne życie chorym ze ...

ACADEMICA – dostęp w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Kielcach i w Bibliotece Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach

30. Ochojska Danuta, Radochoński Mieczysław : Choroba w rodzinie: style zmagania się z sytuacją trudną. W: Problemy Rodziny. - 1997, nr 5/6, s. 39-43
Badania przeprowadzone w rodzinach pacjentów chorych na stwardnienie rozsiane.
Biblioteka Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach – Czytelnia Pedagogiczna
31. Opieka pielęgniarska nad pacjentem ze stwardnieniem rozsianym w trakcie leczenia immunomodulacyjnego lekami pierwszego rzutu=Nursing care of patients with multiple sclerosis during immunomodulatory treatment of first-line drugs / Wilkiewicz Maria, Smelkowska Anna, Jaracz Krystyna, Grabowska-Fudala Barbara, Pniewska Joanna. W:
Pielęgniarstwo Neurologiczne i Neurochirurgiczne. - 2013; 2 (5) s.223-227, bibliogr. 14 poz., sum. ; dostęp online: <http://www.jnnn.pl/index.php/neurological-and-neurosurgical/article/view/32/30> [Pobierz plik PDF]
Sygnatura GBL: [313.926](#)
Deskryptory główne:
- [Stwardnienie rozsiane - pielęgniarstwo](#)
 - [Immunomodulacja](#)
 - [Interferony - stosowanie lecznicze](#)
 - [Opieka pielęgniarska](#)
- Deskryptory pomocnicze:**
- [Stwardnienie rozsiane - psychologia](#)
 - [Stwardnienie rozsiane - immunologia](#)
 - [Stwardnienie rozsiane - farmakoterapia](#)
 - [Edukacja pacjenta](#)
 - [Depresja - etiopatogeneza](#)
 - [Rola pielęgniarki](#)
- Streszczenie polskie:** Stwardnienie rozsiane (łac. sclerosis multiplex - SM) jest przewlekłą, demielinizacyjną chorobą ośrodkowego układu nerwowego o podłożu immunologicznym. SM najczęściej diagnozowane jest u osób pomiędzy 20. a 40. rokiem życia i jest to w większości przypadków postać rzutowo-remisyjna choroby. Leczenie immunomodulacyjne stosowane u tych chorych ma na celu zmniejszenie częstości rzutów i, co z tym związane, zahamowanie postępującej niesprawności neurologicznej i poprawę jakości życia pacjentów. Obecnie w Polsce lekami zarejestrowanymi w leczeniu immunomodulacyjnym postaci rzutowo-remisyjnej stwardnienia rozsianego są: interferony, octan glatirameru, natalizumab i fingolimod. Warunkiem efektywności tej terapii jest przestrzeganie przez chorego zasad postępowania podczas całego okresu leczenia. Rola pielęgniarki w tym obszarze jest bardzo istotna. Niniejsza praca przedstawia rolę pielęgniarki w trakcie leczenia immunomodulacyjnego lekami pierwszego rzutu. Do leków tych zaliczamy interferony i octan glatirameru. Od momentu rozpoczęcia terapii przez chorego pielęgniarka bierze czynny udział w edukowaniu, monitorowaniu, a także udzielaniu wsparcia choremu podczas całego okresu leczenia. Działania pielęgniarskie w tych obszarach są zróżnicowane i uwarunkowane rodzajem preparatu, jaki u danego pacjenta został zastosowany.

32. Potemkowski Andrzej, Ratajczak Anna : Psychologiczne i społeczne problemy dzieci w rodzinie ze stwardnieniem rozsianym. W: Polski Przegląd Neurologiczny. - T. 13, nr 3 (2017), s. 132-136. - Bibliogr. s. 136
Biblioteka Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach - Wolny dostęp-
czasopisma-2 p.
33. Potemkowski Andrzej, Wąsik Marta, Stencelewicz Ewa : Stwardnienie rozsiane - potrzeby chorych i ich bliskich / Zakład Psychologii Klinicznej i Psychoprofilaktyki. Instytut Psychologii. Uniwersytet Szczeciński, Samodzielny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Zdroje" w Szczecinie. W: Neurologia Praktyczna. - T. 13, nr 3 (2013), s. 60-66 ACADEMICA – dostęp w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Kielcach i w Bibliotece Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach
34. Rehabilitacja osób chorych na stwardnienie rozsiane / Wanda Kostecka, Zbigniew Kędzierski, Piotr Ostański, Beata Słowińska, Wioleta Firlej. W: Lubelski Rocznik Pedagogiczny. - T. 31 : 2012, s. [11]-21. - Bibliogr. s. 20-21
Przedmiotem publikacji jest prezentacja kompleksowej rehabilitacji osób ze stwardnieniem rozsianym, prowadzonej od kilku lat w Oddziale Rehabilitacji 1 Wojskowego Szpitala Klinicznego z Polikliniką w Lublinie przez zespół specjalistów: lekarzy, fizjoterapeutów, psychologa oraz pedagoga-logopedę. Autorzy artykułu dokonują opisu swoich oddziaływań diagnostycznych i terapeutycznych na osoby chore oraz ich rodziny. Adresatem tych rozważań jest personel medyczny, psychologowie, logopedzi, a przede wszystkim pedagodzy zdrowia oraz pracownicy socjalni.
Biblioteka Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach – Czytelnia Pedagogiczna
35. Specjalizacja w poradnictwie na przykładzie pacjentów ze stwardnieniem rozsianym. W: Na Temat. - 2015, nr 1, s. 27-29
Kompetencje pielęgniarek.
Pielęgniarki i pielęgniarze – zawód.
Biblioteka Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach – Czytelnia Pedagogiczna
36. Stasiołek Mariusz, Połatyńska Katarzyna : Przyszłość terapii stwardnienia rozsianego u dzieci i młodzieży = Future of multiple sclerosis therapy in children and adolescents. W: Neurologia Dziecięca. - Vol. 24, nr 49 (2015), s. 39-46
ACADEMICA – dostęp w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Kielcach i w Bibliotece Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach
37. Steczkowska Małgorzata, Skowronek-Bała Barbara, Bawół Teresa : Aktualne wytyczne do stosowania immunomodulacji interferonami w stwardnieniu rozsianym u dzieci=Apt guidelines for applying immunomodulation with interferons in the multiple sclerosis at children. W: Przegląd Lekarski. - 2016: 73 (3) s.179-182, tab., bibliogr. 20 poz., sum.
Sygnatura GBL: [310.563](#)
• Deskryptory główne:
• [Stwardnienie rozsiane - farmakoterapia](#)
• [Interferony - stosowanie lecznicze](#)
• [Neuroimmunomodulacja](#)
Deskryptory pomocnicze:

- [Stwardnienie rozsiane - diagnostyka](#)
- [Stwardnienie rozsiane - immunologia](#)
- [Immunomodulacja](#)
- [Zasady postępowania](#)
- [Interferon beta - stosowanie lecznicze](#)
- [Interferon beta - dawkowanie](#)
- [Interferon beta - przeciwwskazania](#)
- [Diagnostyka różnicowa](#)

Streszczenie polskie: Stwardnienie rozsiane (SM) jest przewlekłą chorobą demielinizacyjną ośrodkowego układu nerwowego. Występuje głównie u młodych dorosłych, ale również w wieku dziecięcym. Obok dostępności metod diagnostycznych zwiększają się możliwości leczenia modyfikującego przebieg choroby. Od 2012 roku w Polsce w ramach programu terapeutycznego leczenia stwardnienia rozsianego NFZ dostępne jest leczenie lekami I linii terapeutycznej u pacjentów młodocianych (od 12 roku życia), a od czerwca bieżącego roku dopuszczalne jest stosowanie Intefero-nu beta u dzieci od 7 roku życia i masy ciała poniżej 30 kg. Lekiem pierwszego wyboru jest interferon beta. Wybór preparatu interferonu musi uwzględniać wiek dziecka, tryb życia, możliwość współpracy i przestrzegania zaleceń. Kompleksowa opieka nad dzieckiem chorym na SM opiera się na współpracy neurologa dziecięcego, lekarza rehabilitacji, fizjoterapeuty, psychologa i pielęgniarki. Szkolenie w samodzielnym podawaniu iniekcji interferonu beta odbywa się w ramach oddziału pod nadzorem doświadczonej pielęgniarki. Wszystkie te elementy znajdują miejsce w pracy macierzystej Kliniki. Aktualne dane z piśmiennictwa jednoznacznie potwierdzają skuteczność i bezpieczeństwo leczenia interferonem beta u dzieci. Nadal ogromnym wyzwaniem pozostaje poszukiwanie leku skutecznego i bezpiecznego ale o dogodniejszej formie podawania.

ACADEMICA – dostęp w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Kielcach i w Bibliotece Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach

38. Szepietowska Ewa Małgorzata, Malinowska Justyna, Tyburek Małgorzata : Choroba rozsiana w czasie i przestrzeni. W: Charaktery. - 2010, nr 7, s. 80-83
Życie ze stwardnieniem rozsianym - objawy choroby, diagnoza oraz pomoc ludziom chorym na SM.
Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach - Czytelnia

39. Szepietowska Ewa Małgorzata, Przybyło Magdalena : Poczucie alienacji i wsparcia społecznego osób chorujących na stwardnienie rozsiane : są powody do optymizmu / Zakład Psychologii Klinicznej i Neuropsychologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. W: Postępy Psychiatrii i Neurologii. - T. 18, z. 2 (2009), s. 149-155

ACADEMICA – dostęp w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Kielcach i w Bibliotece Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach

40. Wilkiewicz Maria, Przybylska Renata, Jaracz Krystyna : Rola i zadania pielęgniarki w leczeniu immunomodulacyjnym pacjentów ze stwardnieniem rozsianym. W: Pielęgniarstwo Polskie : organ wydziałów pielęgniarskich Akademii Medycznych. - 2005, nr 1, s. 123-125

ACADEMICA – dostęp w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Kielcach i w Bibliotece Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach

41. Wojciechowska Małgorzata, Preś, Marieta : Rola pielęgniarki w rehabilitacji wielowymiarowej pacjenta ze stwardnieniem rozsianym. W: Pielęgniarstwo Polskie : organ wydziałów pielęgniarstwa Akademii Medycznych. - 2007, nr 2/3, s. 107-110 ACADEMICA – dostęp w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Kielcach i w Bibliotece Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach
42. Wydolność samoobsługowa pacjentów ze stwardnieniem rozsianym (SM) a jakość opieki pielęgniarstwa / Lorencowicz Regina, Jasik Józef, Boczoń Anna, Przychodzka Elżbieta, Turowski Krzysztof. W: Pielęgniarstwo Neurologiczne i Neurochirurgiczne. - 2013: 2 (1) s.9-17, il., tab., bibliogr. 25 poz., sum. ; dostęp online: <http://jnnn.pl/index.php/neurological-and-neurosurgical/article/viewFile/61/68>
Sygnatura GBL: [313.926](#)
Deskryptory główne:
- [Stwardnienie rozsiane - pielęgniarstwo](#)
 - [Jakość opieki zdrowotnej](#)
 - [Opieka pielęgniarstwa](#)
 - [Sprawność fizyczna](#)
- Deskryptory pomocnicze:**
- [Wydolność fizyczna](#)
 - [Zasady postępowania](#)
 - [Czynniki wieku](#)
 - [Inwalidzi](#)